

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWEGO z uwagami urzędu skarbowego /inna czcionka/

1. Składający oświadczenie jest zobowiązany do zgodnego z prawdą, starannego i pełnego wypełnienia każdej rubryki formularza. Pełne wypełnienie każdej rubryki oznacza ich wypełnienie w sposób całkowity, w pełni, kompletnie, obejmując absolutnie wszystko, czego wymaga w danym punkcie wzór oświadczenia. Lepiej ujawnić więcej niż mniej – taką zasadą powinien kierować się składający oświadczenie w razie wątpliwości, czy należy podać ten lub inny składnik majątkowy, dochód, wierzytelność pieniężną lub zobowiązanie, jeżeli tych wątpliwości nie można w sposób jednoznaczny rozwiązać.
2. Należy pamiętać, że oświadczenia majątkowe obejmują zarówno majątek wspólny osoby składającej, jak jej majątek odrębny. Majątek odrębny obejmuje:
  - rzeczy (w tym pieniądze) posiadane przed ślubem,
  - rzeczy (w tym pieniądze) odziedziczone przez osobę składającą oświadczenie lub jej podarowane,
  - wszystko, co nabyła dana osoba, jeżeli między małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa małżeńska,
  - wszystko, co nabyła dana osoba, od czasu postanowienia o takiej rozdzielności.

W Polsce zasadą jest, iż małżonkowie posiadają wspólność majątkową. Oznacza to, że dochody osiągane w trakcie trwania małżeństwa stanowią majątek wspólny. Wspólność majątkowa może być zniesiona umową zawartą w formie aktu notarialnego lub orzeczeniem sądu. Składając oświadczenie nie deklarujemy majątku odrębnego małżonka.

3. Oświadczenie obejmuje wierzytelności pieniężne w różnych walutach i dotyczy majątku w kraju i za granicą.
4. Oświadczenie majątkowe wraz z kopią swojego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (PIT) za rok poprzedni i jego korektą składa się w dwóch egzemplarzach, należy pamiętać o podpisaniu tych dokumentów i opatrzeniu ich datą.

Zasoby pieniężne

Do zasobów pieniężnych należy zaliczyć gotówkę jak również środki pieniężne zgromadzone w formie bezgotówkowej, czyli m. in. pieniądze zgromadzone na rachunkach bankowych, lokatach bankowych, pieniądze powierzone funduszom

inwestycyjnym. W oświadczeniu należy uwzględnić środki zgromadzone zarówno w walucie polskiej jak i obcej, posiadane w kraju i za granicą.

W punkcie tym należy uwzględnić także posiadane papiery wartościowe, czyli m.in. akcje, obligacje, kwity depozytowe. Definicja papierów wartościowych zawarta jest w art. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o obrocie instrumentami finansowymi.

I. W pierwszym punkcie (I) zasoby pieniężne – środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej i obcej należy wpisać: które składniki należą do majątku odrębnego: „mój majątek odrębny” Jeżeli jednak wszystko, co będzie deklarowane w oświadczeniu, stanowi majątek objęty małżeńską wspólnością majątkową, to tak powinno się zapisać: „ małżeńska wspólność majątkowa”, a dotyczy:

- środków pieniężnych w walucie polskiej i obcej zgromadzonych do 31 grudnia roku ubiegłego, niezależnie czy składający ma jej na koncie, czy w ...?
- zgromadzone wyłącznie na cele mieszkaniowe,
- zgromadzone w ramach ubezpieczenia emerytalnego w III filarze.
- Papierów wartościowych:
- obligacje,
- weksle,
- bony skarbowe,
- czek,;
- certyfikaty inwestycyjne,
- jednostki uczestnictwa.

Łączna ich wartość **na 31 grudnia** roku ubiegłego.

Nieruchomości

W punkcie tym należy wymienić nieruchomości będące w posiadaniu osoby składającej oświadczenie. Za posiadacza rozumie się właściciela nieruchomości, użytkownika wieczystego jak również faktycznego posiadacza nieruchomości o nieustalonej własności. Posiadaczem jest także najemca, dzierżawca, użytkownik lub osoba mająca inny tytuł do nieruchomości (np. spółdzielcze prawo do lokalu). Ujawnienie prawa własności nieruchomości obejmuje także współwłasność (łącną i w częściach ułamkowych). W oświadczeniu należy zaznaczyć czy dana nieruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków czy stanowi majątek osobisty osoby składającej oświadczenie majątkowe. Należy pamiętać, że w przypadku posiadania gospodarstwa rolnego należy określić jego rodzaj. Jeżeli nie osiągamy żadnych przychodów/dochodów z tego tytułu należy wstawić "0" a nie pozostawiać pustą rubrykę, gdyż organ podatkowy nie wie, czy wartości te w rzeczywistości wynoszą "0", czy osoba wypełniająca oświadczenie zapomniała wpisać dane czy też z innych powodów nie wpisała tych danych.

W podpunkcie inne nieruchomości należy wykazać wszystkie pozostałe nieruchomości będące w posiadaniu składającego oświadczenie majątkowe, czyli m. in. wszelkiego rodzaju działki, budynki gospodarcze, rekreacyjne, nieruchomości, na których znajdują się jeziora, stawy, grunty leśne, nieużytki. Podając wartość nieruchomości należy oprzeć się na własnym jej oszacowaniu

uwzględniając jednak ceny rynkowe. Jeżeli dokładna wartość nieruchomości nie jest znana należy posłużyć się tą właśnie wielkością.

Ważnym jest też, żeby w przypadku wykazania w ppkcie 4 kilku nieruchomości, wykazać powierzchnię, wartość i tytuł prawny (np. własność, własność małżeńska, współwłasność, własność małżonka, własność spółdzielcza, komunalne prawo do lokalu, lokatorskie prawo do lokalu, dzierżawa, najem, umowa użyczenia) odrębnie do każdej nieruchomości a nie np. łączną powierzchnię i wartość kilku odrębnych działek. W przypadku wpisania określonej nieruchomości nie należy pozostawiać żadnej rubryki pustej. (np. dotyczącej tytułu prawnego czy wartości). Należy też pamiętać, że dokładne adresy poszczególnych nieruchomości wykazanych w punkcie II należy wykazać w części B oświadczenia, żeby jasno wynikało, która nieruchomość gdzie jest położona.

Większość błędów popełnianych przy wypełnianiu tego punktu oświadczenia (jak również i innych) wynika z niedokładności jak również z tego powodu, iż składający oświadczenie nie porównuje danych, jakie podał w oświadczeniu za poprzedni rok. Nie powinny zdarzać się więc sytuacje, że ten sam dom lub działka mają w oświadczeniu za 2010 r. powierzchnię różną od wykazanej w oświadczeniu za 2009 r. - chyba, że w 2010r. część nieruchomości wykazanej w 2009r. została np. zbyta. Wykazując dane dotyczące nieruchomości powinno się konfrontować je z danymi wykazanymi w oświadczeniach za kolejne lata. Sugeruje się, aby dla ułatwienia sporządzania oświadczenia korzystać ze sporządzonych kopii oświadczeń za lata poprzednie.

II. Dom, mieszkanie, gospodarstwo rolne, inne nieruchomości

1. Przez dom należy rozumieć to, co prawo budowlane określa jako budynek.
W rubryce „**powierzchni w m²**” - wpisujemy powierzchnię mieszkalną.
W rubryce „**wartość**” – wpisujemy szacunkową wartość występującą na tym samym obszarze.
W rubryce „**tytuł prawny**” – wpisujemy tylko wtedy, gdy osoba składająca jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym lub trwa postępowanie spadkowe, to wpisujemy ten fakt w rubryce „tytuł prawny”
2. Mieszkanie w rubryce „**powierzchni w m²**”- wpisujemy, powierzchnię mieszkalną.
W rubryce „**wartość**” i „**tytuł prawny**”- wpisujemy tylko wtedy, gdy osoba składająca oświadczenie jest właścicielem (współwłasność, użytkowanie wieczyste), posiada spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Wówczas wartość podajemy jak w pkt 1. *Nie podajemy wartości, gdy chodzi o mieszkania lokatorskie, wynajmowane, najmowane od gminy. W takim przypadku w rubryce „tytuł prawny” – wpisujemy najem*
3. Przez gospodarstwo rolne należy rozumieć – obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych w operatach ewidencyjnych jako użytki rolne, gruntów pod zabudowaniami związanymi z prowadzeniem tego gospodarstwa, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 1 ha przeliczeniowy, stanowiący własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej lub osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej. Przy ustalaniu wartości gospodarstwa należy także pamiętać o drugiej definicji gospodarstwa rolnego zawartej w kodeksie cywilnym.

W rubryce „rodzaj gospodarstwa” wpisać zgodnie z kartą podatnika.

W rubryce „powierzchnia” – wpisać hektary fizyczne.

W rubryce „wartość” – wpisać wartość szacunkową opartą o porównaniu cen nieruchomości o podobnym standardzie.

W rubryce „rodzaj zabudowy” wpisać budynek mieszkalny, budynki gospodarskie, inne budowle jak silosy, garaże, wiaty itp.

W rubryce „przychody i dochody”- wpisać wartość opierając się na posiadanych rachunkach i umowach. Należy pamiętać, że w przypadku posiadania gospodarstwa rolnego należy określić jego rodzaj. Jeżeli nie osiągamy żadnych przychodów/dochodów z tego tytułu należy wstawić "0" a nie pozostawiać pustą rubrykę, gdyż organ podatkowy nie wie, czy wartości te w rzeczywistości wynoszą "0", czy osoba wypełniająca oświadczenie zapomniała wpisać dane czy też z innych powodów nie wpisała tych danych.

4. **Inne nieruchomości** należy wpisać te poniżej 1ha:

- działki rekreacyjne, działki pracownicze, wykorzystane do działalności gospodarczej przez składającego lub współmałżonka,
- działkę, na której stoi dom,
- także warsztaty, lokale użytkowe wykorzystywane w działalności gospodarczej wykonywanej w ramach wpisu do ewidencji lub spółki cywilnej.

III i IV. Wpisać zgodnie z tym, co podają punkty, jeśli nie to wpisać w wykropkowane wolne miejsca „**nie dotyczy**”.

Nabycie mienia w drodze przetargu

W punkcie tym należy ujawnić informacje o nabyciu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej mienia, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. W oświadczeniu należy podać opis mienia, datę nabycia (dzień, miesiąc, rok) oraz podmiot, od którego mienie nabyto. *Najczęstszym uchybieniem jest w tym przypadku jest brak dokładnej daty nabycia mienia.*

Należy także pamiętać, iż w punkcie tym wykazuje się mienie nabyte w danym roku, natomiast w latach następnych mienie te wykazuje się w punkcie II oświadczenia jako nieruchomości.

V. Wpisać tu należy te elementy mienia, które nabyliśmy w roku ubiegłym od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego ich związków lub komunalnej osoby prawnej, polegającemu zbyciu w drodze przetargu. Jeśli nie to wpisać „**nie dotyczy**”

Działalność gospodarcza

Punkt ten nakazuje ujawnić w oświadczeniu majątkowym:

- fakt prowadzenia działalności gospodarczej, jej przedmiot oraz formę prawną, ewentualnych współników oraz przychód i dochód (przychód po pomniejszeniu o koszty jego uzyskania) osiągnięte z tego tytułu w roku ubiegłym, wynikające z zeznania/zeznań rocznych

- fakt zarządzania taką działalnością (również jako przedstawiciel lub pełnomocnik), jej przedmiot oraz formę prawną, ewentualnych współników oraz przychód i dochód osiągnięty z tego tytułu w roku ubiegłym.

Dane powyższe powinny być zgodne z danymi wykazanymi w zeznaniach rocznych składanych do urzędu skarbowego a ich kopie należy dołączać do oświadczeń majątkowych. Należy pamiętać także, że w przypadku składania do urzędu skarbowego kilku zeznań podatkowych, do oświadczenia należy dołączać kserokopie wszystkich zeznań rocznych (tzn. PIT-37, PIT-36, PIT-36L, PIT-38, PIT-28).

VI. Wpisać zgodnie z rejestrem działalności gospodarczej. Jeżeli nie to wpisać „**nie dotyczy**”.

VII. Jeżeli tak, to wypełniamy te punkty, które nas dotyczą w pozostałe wpisujemy „**nie dotyczy**”.

Inne dochody

W punkcie tym ujawnieniu podlegają dochody niewymienione w poprzednich punktach, których źródłem są:

- stosunek służbowy, stosunek pracy, w tym spółdzielczy stosunek pracy, członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, praca nakładcza, emerytura lub renta,
- działalność wykonywana osobiście,
- działy specjalne produkcji rolnej,
- najem lub dzierżawa (chyba, że są prowadzone w ramach działalności gospodarczej, wtedy należy uwzględnić dochody z tego tytułu w punkcie VI),
- prawa majątkowe (w tym prawa autorskie),
- kapitały pieniężne,
- darowizny,
- inne źródła

Należy pamiętać, że w punkcie tym wykazujemy dochody własne (nie małżonka ani łącznie z małżonkiem) z poszczególnych źródeł. Nie wykazujemy przychodów, tylko dochody z poszczególnych źródeł wynikające z zeznania podatkowego. Zdarzają się sytuacje, że dochód z poszczególnego źródła wykazany w oświadczeniu majątkowym jest niezgodny z dochodem wynikającym z rozliczenia rocznego. Taka sytuacja nie powinna mieć miejsca. Nie należy także wykazywać dochodów miesięcznych tylko za cały rok podatkowy. Jeśli z zeznania podatkowego wynika, że osoba osiągnęła dochody z kilku rodzajów źródeł, np. ze stosunku pracy, umowy o zlecenie i dzieło, z innych źródeł, należy wtedy wykazać w oświadczeniu dochody z każdego źródła odrębnie a nie łącznie. W sytuacji, gdy podatnik osiąga dochody ze stosunku pracy i z tego samego zakładu pracy otrzymał np. świadczenie urlopowe (wykazane w innych źródłach) lub wykonywał czynności w ramach umowy o zlecenie i dzieło (także wykazane w odpowiedniej rubryce w informacji PIT-11/8B uzyskanej od płatnika), dochody takie należy odpowiednio wykazać w poszczególnych źródłach dochodu zarówno w zeznaniu podatkowym jak i w oświadczeniu majątkowym,

ponieważ pomimo że wypłacane są przez jeden zakład pracy są jednak dochodami z różnych tytułów. Zdarzają się także błędy tego typu, że podatnik wykazuje z jednego źródła przychód, z innego zaś dochód. Powinno wykazywać się zawsze tylko dochody, które stanowią przychód minus koszty uzyskania. Nie może być też takich sytuacji, że osoba dołącza do oświadczenia kopię zeznania a w oświadczeniu nie wykazuje żadnych dochodów.

Kolejną ważną kwestią jest nieuwzględnianie przez niektóre osoby dochodów z tytułu otrzymywanych diet. Dieta jest przychodem. Nie jest to wprawdzie przychód podlegający opodatkowaniu, ale należy wykazać go w oświadczeniu.

To samo dotyczy przychodów osiągniętych w danym roku z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości lub mienia ruchomego. W przypadku więc odpłatnego zbycia nieruchomości powstaje u danej osoby przychód, tak samo jak w przypadku sprzedaży np. samochodu. Urząd skarbowy dysponuje danymi na temat przychodów uzyskanych w ww. formach przez podatników (w tym obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych). W pierwszym przypadku jest to dodatkowo o tyle ważne, że urząd skarbowy widzi, czy u danej osoby powstaje obowiązek zapłaty zryczałtowanego podatku dochodowego z odpłatnego zbycia nieruchomości. Wprawdzie przepisy ustawy o samorządzie gminnym nie nakładają na osoby składające oświadczenia majątkowe obowiązku wykazania w punkcie VIII oświadczenia tychże przychodów, ale przy ich analizie informacje takie dodatkowo tworzą bardziej przejrzysty obraz do dokonania porównania bieżących oświadczeń majątkowych z oświadczeniami za lata poprzednie i za lata następne i po części tłumaczą dlaczego np. dana nieruchomość czy samochód nie zostały już wykazane w następnym oświadczeniu majątkowym.

Do oświadczenia majątkowego należy załączyć kserokopię zeznania (zeznań) składanych do urzędu skarbowego za rok, którego dotyczy oświadczenie. Dane wykazane w zeznaniu powinny pokrywać się z danymi z zeznania wykazanymi w oświadczeniu (w oświadczeniu oczywiście mogą znajdować się dane o dochodach, których nie uwzględnia się w zeznaniu). Osoby rozliczane przez ZUS lub KRUS na druku PIT40A, które nie uzyskują innych dochodów opodatkowanych podatkiem dochodowym i które nie składają do urzędu skarbowego zeznania rocznego, mają obowiązek dołączyć do oświadczenia majątkowego kopię PIT40A. Dodatkowo należy tu podkreślić, że do oświadczenia dołącza się nie informacje PIT-11/8B o uzyskanych dochodach od płatnika, ale zeznanie (zeznanie) roczne.

VIII. W punkcie tym należy wykazać te dochody, które nie zostały wskazane w innych punktach formularza:

- ze stosunku pracy,
- innej działalności zarobkowej,
- z umowy najmu i dzierżawy.

Można podać: emerytury, renty, alimenty, diety itp.

Podane w tym punkcie informacje powinny być tożsame z danymi z PIT.

Składniki mienia ruchomego

Do składników mienia ruchomego osoby składającej oświadczenie majątkowe zaliczymy wszelkie przysługujące jej prawa majątkowe, ale tylko te, które odnoszą się do mienia ruchomego. Będą to m. in. samochody, motocykle, samochody ciężarowe, maszyny rolnicze, jachty, łodzie itp. Do składników mienia ruchomego należą ponadto zwierzęta. Należy pamiętać, że w przypadku pojazdów mechanicznych należy podać markę, model i rok produkcji.

W oświadczeniu należy ujawnić jedynie składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10.000 zł. Wartość poszczególnych przedmiotów należy określić według kryteriów rynkowych. Ponieważ takie oszacowanie jest dokonywane przez osobę składającą oświadczenie i jedynie na potrzeby tego oświadczenia, wskazane jest określenie wartości rzeczy w rozsądnym przybliżeniu (chyba że dokładna wartość rzeczy jest znana). Często osoby składające oświadczenie zapominają wykazać posiadanie określonych składników majątku ruchomego. Jeśli podatnik w jednym roku oświadcza posiadanie samochodu, to w kolejnym oświadczeniu powinien również go wykazać bądź wskazać przyczynę dla której zaniechał jego wykazania (patrz opis do pkt VIII).

IX. Wpisać mienie ruchome o wartości powyżej 10 tys. zł. Będące własnością osoby składającej oświadczenie lub należące do majątku wspólnego.

Zobowiązania pieniężne

W punkcie tym ustawodawca nakazuje ujawnienie zobowiązań pieniężnych o wartości powyżej 10.000 zł. Ujawnieniu podlegają kredyty i pożyczki zaciągnięte w bankach i innych instytucjach oszczędnościowo - kredytowych, jak i od osób prywatnych oraz pozostałe (np. pożyczki z zakładu pracy). Zgodnie z opisem do tego punktu, należy oprócz wysokości zaciągniętego zobowiązania, wykazać także warunki na jakich zostało one udzielone (wobec kogo, w związku z jakim zdarzeniem). Nie wystarczy więc wymienić samego faktu zaciągnięcia kredytu w wysokości np. 15.000 zł. Należy określić jaki bank (instytucja) udzielił tego kredytu, kiedy, w związku z jakim zdarzeniem, czyli np. na budowę domu, na zakup samochodu itp. Wysokość zobowiązania należy określić kwotowo, z przybliżoną wartością odsetek i świadczeń pobocznych. Zdarzają się przypadki, że osoba w oświadczeniu wykazuje kredyt w wysokości np. 150.000zł, a w oświadczeniu za kolejny rok już tego kredytu nie wykazuje nie podając przy tym powodów i przyczyn tak złożonego oświadczenia.

Jeżeli osoba zaciąga kilka kredytów należy określać ich wysokość i warunki na jakich zostały zaciągnięte każdy z osobna a nie w łącznej wysokości. Należy także pamiętać, że w przypadku zaciągnięcia zobowiązania pieniężnego od osoby fizycznej, takie zobowiązanie (przekraczające 10.000 zł) także należy uwzględnić w składanym oświadczeniu.

Przypominamy, że w oświadczeniach majątkowych składanych za cały rok, należy wykazać stan we wszystkich punktach oświadczenia na dzień 31 grudnia, a w

oświadczeniach składanych w ciągu roku stan we wszystkich punktach oświadczenia na dzień objęcia, utraty lub rezygnacji ze stanowiska.

X. Wpisaniu podlegają:

- zaciągnięte kredyt i pożyczki na sumę wyższą niż **10 tys.** zł, przy czym decydująca jest suma pozostająca do spłaty na 31 grudnia roku ubiegłego. Informuje się, **jaki bank pożyczył pieniądze, ile, na jaki cel i na ile procent.**
- udzielone pożyczki na sumę wyższą niż **10 tys.** zł, przy czym decydująca jest suma pozostająca do spłaty na 31 grudnia roku ubiegłego,
- zobowiązania, poręczenia dokonane na sumę wyższą niż **10 tys.** zł, dokonane przez osobę składającą oświadczenie lub jej współmałżonka,
- darowizny udzielone i otrzymane w roku ubiegłym na sumę wyższą niż **10 tys.** zł, inne zobowiązania pieniężne powstałe na gruncie prawa cywilnego wyrażone w pieniądzu.

Aleksander Kononiuk
Kierownik Biura Ochrony Danych
i Teleinformatyki